

Nemec, kakor se navadno trdi*), temveč Ilirec, naš rojak, katerega ne damo Nemcem. G. govornik izrekel je trdno prepričanje, da so bili Ilirci Slovenci, potomci nekdanjih Iliakov, Iljceev, prebivalcev starega slovitega Ilija ali Troje. Slovenci so tedaj starejši od Rimljanov. Vodnik je tedaj prav imel, ko je v pesmi „Ilirija oživiljena“ zapel: „Že močen na morju — Ilirjan je bil, — K' se ladijo tesat' — Je Rimljan učil.“ —

Govornik je potem razlagal velike zasluge sv. Mohora za razširjenje sv. vere med Ilirci alj Slovenci.

Omenil je tudi družbe sv. Mohora in njenih zaslug za krščansko omiko slovenskega naroda. (Letos šteje družba sv. Mohora že 24 tisuč udov, ki so društvu izročili 24.444 gid. 80 kr. za izdavanje letošnjih društvenih bukev. „Besed.“) Govor je bil z veliko pohvalo sprejet. Na to se je zbranim dal razgled po širokem svetu.

Poslednjič smo si nekoliko ogledovali nove mere in uteži, ter jih s starimi primerjali.

Slavno vlado je pri tem zboru zastopal g. c. kr. komisar Felicetti iz Celja. Zavolj obilnih shodov alj „žegnanj“ bo prihodnji zbor še le črez 8 tjednov.

Iz marenberškega okraja. Že davno je „Sl. Gospodar“ poročal, da je bila prva volitev v srenjski zastop v Vozenici ovržena, ker so se tržani pritožili, češ, da so voljeni sami kmetje. Navedli so pa uzrokov, s katerimi so si sami zaušnico dali, ker so sami vodili ono volitev. Pa tudi pri drugi volitvi 5. sušca ostali so kmetje v večini, dasi so tržani strastno agitovali. Kmetje spoznavši iz govorov tržkih očetov, da miru itak ne more biti, ponovijo svojo prošnjo, katero so že vložili minulo jesen, naj se ločijo od trga in naznanijo, da ne volijo predstojnika. Reč je visela do junija, ko pride ukaz od c. kr. namestnije, da se ima voliti predstojnik tudi za ta čas, dokler se ova prošnja ne reši! Volili so pa kmetje spet 22. junija, ker so v večini, iz svoje srede kmeta za župana, ki pa še, kakor pozvedam, dozdam ni zapri-segel; bržčas spet ni tržanom po volji! To so vrle srenjske razmere, da se peščici tržanov vse na voljo stori!

Omeniti še treba, da je od volitve izostal neki tržki odbornik, dasi brez vsega uzroka; a kaznovan ni bil, kakor si je zaslužil; ako bi se pa drznil kmet izostati, bi pa moral šteti: „ja Bauer das ist was anderes.“

Svojo omiko in oglašenost, s katero se naši nemškutarji toliko ponašajo, posebno pa Marenberžani, pokazal je zopet v celem kraju znani usnjar, čegar uste sploh kipe ljubezni do bližnjega,

*) Tudi v brevirju, „Prop. Lavant.“ je kar naravnoč „rodom Nemec“ s čudnim pristavkom: „oglejski meščan.“ Kdo bi „oglejske“ meščane za Nemce štel? V življenju Svetnikov“ je bolj previdno: „Nekteri trdijo, da je M. bil Nemec po rodu; vendar pa okoliščini tistih časov bolj kažejo, da je bil brž ko ne rojen Slovenec.“

ki pa je divjal pri volitvi v Slov. Gradcu kot besen. Pred njim zdaj človek na poti ni več varen; saj že, kakor je storil nedavno, ljudi na javni poti začne psovati, kolikor le premore, zares po mesarsko, ker je zdaj, kakor čujemo, ob enem mesar. Uresničilo se je tudi tukaj, kar je pisal „Slovenec“: „Wem sonst an Waffen fehlt, der nimmt in der Regel Zuflucht zum nächst besten Flegel.“ Le tako naprej, bodo Vas vsaj ljudje po djanjih bolj spoznali!

Iz Frankolovega. Dobili smo letos za našo farno cerkev tri nove zvonove od zvonarja v dunajskem Novem mestu prav lepo ubrane, da jih je kar veselje slišati. Hvala toraj častitemu gospodu farmeštru za njih trud, da so nam pripomogli k novemu zvonenuju. — Letina je srednja, ker nam je mraz po nizkih vinogradih skoraj čisto, po višjih manj škodoval. Češenj je bilo zadosti in tudi sliv (češpel) bo; strneno žito je lepo.

Iz Slatine. Ponedeljek 6. t. m. je došel sem 55letni gost g. Recher iz Trsta. Dr. Schüller, topliški nadzornik, je gosta ljubeznivo po prihodu pozdravil, mu izročil dotično spomenico, katero so podpisali vsi pričujoči gostje in domači župnik, ter diplomu — če smo dobro podučeni — deželnega odbora, vsled katere je bil g. Recher imenovan za častnega topliškega gosta Slatinskega in ima pravico za se in svojo rodbino za prihodnost vse deželne toplice brezplačno obiskati. Ko se je jelo mračiti, mu pride Slatinska muzika pod okno igrat. Ko pride v četrtek prvokrat k Slatinskemu studencu, ga najde krasno ovenčanega. Število gostov je zdaj nad 1000 poskočilo. So-sebno imamo lepo število Slavjanov tukaj, kar je na štajersko-hrvaški meji primerno, in slavjanski glasovi se prav pogosto po shodih čujejo. Odličnih gostov iz visocih duhovskih krogov je tukaj več, n. pr. preč. nadbiškup iz Zadra, Maupas, prevz. biškup Diakovski Strossmajer, prelat klosterneburški Flügl, dr. Rački, prvosednik jugoslovanske akademije, dr. Robič, proš iz Požuna, opat Vesprimski in več kanonikov.

Dné 13. t. m. so nekega čudnega gosta zaslačili, ki je v kapeli škrinjico preiskaval. — Zastopstvo prve občne zavarovalne banke „Slovenije“ je prevzel za naš kraj c. k. poštar g. Čokelec.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svetli cesar so zdaj v Išel-nu, kamor je prišel tudi pruski kralj Vilelm in pride še srbski knez Milan. — Maršal nadvojvoda Albreht je bil pri vojaških vajah v Varšavi, kder so ga sijajno odlikovali. Odšel je potem z ruskim cesarjem v Petrograd. To pobija najbolj čvekanja prusaških naših novin, češ, da je prišel pruski kralj le zato v Išel, da zmede prijateljstvo med našim in ruskim cesarskim dvorom. Ko bi prijateljstvo odkritosrečno ne bilo, bi

toliko odličen gospod cesarskega dvora, kakor je nadvojvoda Albreht, gotovo ne bil se podal na Rusko in celó v Petrograd.

Pred cesarjevim odhodom so se imenovali naslednji namestniki cesarski: žl. Widman, dosedaj dvorni svetovalec v Brnu, za vodjo deželne vlade na Kranjskem; baron Pino, dosedaj deželni predsednik v Bukovini, za Tržaško in Istersko kot ces. namestnik; Alesani, dosedaj dvorni svetovalec v Tridentu, za ces. namestnika v Bukovini.

V Gradcu so zaprli dra. Tavšinskega, vodjo alj prav za prav zapeljivca delalcev; našli so pri njem pisem, iz katerih se vidi, da je imel mreže široko razpeljane. Vsled teh razkrivajočih pisem sta se zaprla še dva kolovodji obrtnijskih družnikov: Wanke in Hochreiter, pri družih pa stanovanja preiskala. Prepovedanih je 8 obrtnijskih društev. — Vse kaže na — skrivne zarote!

Kakor poroča „Tagp.“, je g. Janežič poslanstvo odložil in bo toraj v breškem okraju nova volitev. Prijatelji, pripravite se! Poiščite poštenega, narodnega moža, če tudi bolj kmečko obleko nosi.

Na Českem nova sijajna zmaga! V Pragi so voljeni z veliko večino glasov staročehi: Klavdy, Pstros, Frič, Polaeki, Polah in Švarc.

V Karlovcu na Ogorskem imajo zdaj Srbi cerkveno skupščino, da izvolijo patriarha (višega nadškofa), kar se že več let pléte, kër hoče vlada magjarona, liberalni Srbi liberalca, tretji del pa skrbnega dušnega postirja. Sedanji oskrbnik nadškofije, Pakraški škof Gruič, je magjaron, za kterega se bode vlada najbolj potegovala. Ker je pa vsej narodni stranki zopern, utegne dolgega besedovanja in kreganja konec zopet biti, da komisar skupščinarje razžene ter ne bo volitve.

Vnanje države. V toplicah Kissingen na Bavarskem je 20letni mladenič Cullman ustrelil na Bismarka, pa ga le malo v desno roko ranil. Napadnik je kmetišk fant alj kakor se tudi poroča čebrarsk družnik iz Magdeburga na Pruskem. To se je Bismarku zdaj že v drugič zgodilo. Prvočrat bilo je dné 6. maja 1866 pred bojem z Avstrijo. Nagib hudodelstva še ni znan, novine lažejo mnogo.

V Rimu je umrl 10. t. m. preč. žl. g. Mérode, nadškof in papežev oskrbnik miloščin. Rojen na Belgijskem je bil še le 54 let star in pa tako bistra glava, da je dalj časa papežev vojni minister bil, in marsikterega vojnega ministra prekobil.

Za poduk in kratek čas.

Naša mladina.

Jabelko ne pada daleč od debla. „Nar. pr.“

Premehki stariši navadno pravijo: Otrok še nima pameti, ko bo večji in pride k pameti, bode že ubogal! — Matere se kratkočasijo s svo-

jimi otroci in tako že v zgodnji mladosti z njimi svojeglavnost izredé. Kar le otrok zahteva, dá se mu; vse se mu prizanaša in pregleduje; sploh nekateri tako ravnaajo, kakor da bi navlašč otroke hoteli spriditi. „Orok je še mlad in majhen, moram mu pustiti njegovo voljo“, pravi nespametna mati. V poznejših letih mu bo tedaj pamet, ubogljivost kar sama po sebi prišla, kali? Dokler bo vladala ta nespametna misel pri materah, tudi otroci ne bodo bolje zrejeni, in šola ne bo mogla pri otroku tega popraviti, kar je pokvarila domača hiša. Najsvojeglavnejši otroci so pa navadno taki, ki nimajo očeta; matere ne morejo ali ne znajo pridobiti si pokorščine in veljave. Po desetkrat zapoveduje, preden otrok enkrat uboga. Kedar pa taka mati otroka kaznuje, smili se ji tolikanj, da ž njim vred joka in obžaluje, da ga je kaznovala; toliko da otroka ne prosi odpuščenja! Nespametna prijenljivost! Tako pride kazen ob vso veljavo. Ali se bomo potem čudili, da taki stariši plešejo, kakor jim otroci godejo. Veliko je mater, ki zamolčé napako otrok očetom, ki se zvečer od opravkov vračajo domu. Dostikrat pa se očé kar nič ne zmeni za odgojo; ako pa kaznuje, potem pa nespametne matere otroke branijo pred očetom, in vpricho otrok imenujejo kazen neopravičeno. Žalostno je, da so taki zakonski, še bolj žalostno pa je videti tako slabo izrejene otroke; taki potem po hišah gospodarijo in stariši so jim v strahu.

Nasprotno pa se pregreše stariši, ki pravijo: Otroku se ne sme nikdar po volji storiti. Otroci se kaznujejo za vsak še tako majhen pregrešek. Taki ne delajo razločka, ali otrok kaj stori iz nevednosti ali iz nagajivosti, za vsako reč je šiba ali post. Osorni pogled, žuganje in strabovanje pripravi otroke že v prvih letih ob vso veselost, ker se bojé palice, s to pa se odgajajo le sužnji. Nekateri stariši se tudi prav radi znebé skerbi za izrejo otrok, in izročajo svoje otroke tujim rokam, ali pa navalé vse cerkvi in šoli. — Nespametne matere se ogibajo svojih otrok, da poslušajo drugod prazne čenče; med tem časom so pa otroci sami, ali izročeni tuji dekli. — Zopet drugi so pa tako nespametni, da se hoté ponašati s svojimi otroci. S podučevanjem poprej začenjajo, preden je otrok zrel za to. — Umetno pospešujejo razvoj dušnih moči pri otrocih, in pred časom se dušne moči uporabijo. To pa škoduje otrokom ne le na pameti, temveč tudi na sreč; otroci od starišev slišijo, da so pametni, da so bogati i. t. d., ošabnost in napuh se zgodaj polasti njihovega srca, to kažejo s tem, da druge zaničujejo; otroke pri 7—8 letih že večjejo, in v 10. ali 11. letu so že gospodje ali gospodičine. Taki otroci se vedó enako mrzlo in ošabno do starišev, učencikov in predpostavljjenih, kakor do svojih součencev, in z djanjem kažejo, da nobenega ne čislajo in zelo visoko sami sebe cenijo.